

O dat is de ontzetting, dat Gods Woord in de wereld is, en dat wij het gebruiken willen om er mee te spelen.

Maar dat gelukt niet.

Jezus is de Christus.

Hij is gekomen om te lijden.

Om Zijn heilige ziel te laten doorwonden.

Om te sidderen onder den gruwel van dit vragen.

Maar Hij overwint ook.

Door niet te antwoorden.

Door Zich daarin te openbaren als de Christus.

Dat is Zijn ontferming.

Opdat de gruwelijkheid en dwaasheid van dit vragen zou worden ontdekt.

Opdat onze troon zou worden omgestooten.

Hebt ge het zwijgen van den Christus al ontmoet?
O beken daarin Gods ontferming aan u.
Dat Hij niet antwoordt.
Dat Hij zoo niet antwoordt.
Omdat uw vragen schijn is.
Vragen is roepen naar God. Vragen is klein zijn tegenover Gods majesteit.

Vragen is gebogen liggen in aanbidding.

Jezus Christus heeft gevraagd.

God heeft gehoord.

En in Hem hoort Hij allen, die tot Hem roepen.

Hij hoort terstond.

Haastelijk.

Omdat uw Heiland het oordeel droeg.

Gods toorn over uw goddelooze vragen.

Jezus Christus is de Weg en de Waarheid en het Leven.

A.

D. S.

KERKELIJK LEVEN

De Catechese. V.

We vroegen aan het slot van ons vorig artikel, op welke wijze nu verder de leeftijdsgrens voor de catechisanten naar beneden toe moet worden bepaald.

Het antwoord op die vraag kan o.i. betrekkelijk kort zijn.

In het algemeen genomen kan er hier sprake zijn van een organische opklimming der mogelijkheden.

De school kan de kinderen niet gebruiken voordat zij een zekere ontwikkeling hebben, en voordat zij voor de schoolgemeenschap rijp kunnen geacht worden. De speelperiode maakt het kind dan ook door in het gezin of desnoods op de voorbereidende school. Op omstreeks zesjarigen leeftijd ontvangt nu de school het kind, en brengt dan het kind in de nieuwe fase, waarin het leert wat het beteekent „iets te leeren“. Het leert lezen, het leert schrijven, het leert werken met zekere begrippen; het leert luisteren naar het vertellen van geschiedenis; het leert zijn aandacht bepalen bij de oriëntatie van de historie op bepaalde plaatsen.

Dit alles nu is noodig, zal het kind het catechetisch onderwijs in zijn eenvoudigsten vorm kunnen volgen.

We kunnen dus zeggen dat naar beneden toe de leeftijdsgrens daar ligt, waar het kind van de school voldoende ontvangen heeft om het catechetisch onderwijs omtrent de gewijde geschiedenis met vrucht te kunnen genieten.

Dat is dus omstreeks den tijd waarin het kind op school zoo ongeveer de vierde klasse heeft bereikt, dat is dus omstreeks het tiende jaar.

Zoo komen we dus tot de conclusie dat de catechisatie behoort te beginnen omstreeks het tiende levensjaar.

We zeggen omstreeks het tiende levensjaar. Dit omdat we in het algemeen den eisch willen stellen, dat de catechisatie niet te strenge leeftijdsgrens moet handhaven.

Dit geldt ook voor den overgang van de eene catechisatie naar de andere.

Elke school, elke onderwijsinstelling houdt er dit systeem op na, dat men slechts tot een „hogere“ klasse, of tot „meer uitgebreid“ onderwijs kan worden toegelaten, indien men op de vorige instelling of school of klasse een zeker minimum van kennis heeft opgedaan.

Bij de catechisatie is dat veelszins anders.

Op vele plaatsen heerscht de praktijk, dat men tot op een zekeren leeftijd naar de eene catechisatie toegaat, en zodra men een bepaalden verjaardag heeft meegemaakt, automatisch naar een andere catechisatie overgaat. Dit is o.i. geheel foutief. Het is plicht van den predikant om kinderen met een normalen aanleg voor leeren, tot een „oudere“ of „hogere“ catechisatie niet toe te laten, indien zij op de vorige catechisatie niet een zeker minimum van kennis, dat naar omstandigheden dient te worden bepaald, zich hebben eigen gemaakt.

Omgekeerd is er geen bezwaar tegen om in bepaalde gevallen ook jonge menschen tot een volgende catechisatie toe te laten, die op de vorige catechisatie bijzonder uitmunten, al hebben zij dan

ook eigenlijk niet den leeftijd bereikt waarop gemeenlijk de leerlingen op de volgende catechisatie komen.

Daarnaast willen we nog iets anders opmerken, n.l. over den duur van de catechisatie.

Het is mij bekend, dat er predikanten zijn, die hun catechisanten binnen een half uur laten vertrekken. Dit is steil ongeoorloofd. Ik weet ook, dat deze predikanten behooren tot de zeer, zeer hooge uitzonderingen. Daarom wil ik er niet te veel van zeggen.

Gewoonlijk duurt echter de catechisatie een uur. Bijvoorbeeld 7 uur „kleine meisjes“, 8 uur „kleine jongens“, 9 uur „grote meisjes“, enz.

Hier tegen heb ik echter ernstig bezwaar. Practisch duurt zulk een catechisatie geen uur. Immers er moet van dat uur af: eenmaal openen en eenmaal sluiten (wanneer er dan bovendien nog een versje gezongen wordt, gaat daarmee zeker 5 à 6 minuten heen) en vervolgens moet er nog afgetrokken worden de tijd die er noodig is voor het wisselen der leerlingen, toch ook minstens een minuut of 6, 7. Dat beteekent, dat er minder dan vijftig minuten overblijven voor het eigenlijke catechisatieuur.

O.i. is die tijd te kort. Immers er moet gedurende het catechisatie-„uur“ worden overhoord; vervolgens moet hetgeen de vorige week werd behandeld, kort worden gerepeteerd; daarna moet de les van deze week breed worden besproken en indien er iets van buiten moet worden geleerd voor de volgende week, moet ook dat kort worden verklaard. Bovendien moet er gelegenheid worden gegeven om vragen te stellen. Dit alles nu kan binnen vijftig minuten niet tot zijn recht komen.

Natuurlijk stellen we niet den eisch, dat bij het overhooren elke leerling een beurt krijgt. Dan worden de vijftig minuten heelemaal een risee. Een wijs predikant weet heel goed, hoe hij bijvoorbeeld telkens een vierde der leerlingen een beurt geeft en bovendien de zwakken nog eens extra aan den tand voelt. Maar ook bij het overhooren van slechts een deel der catechisanten blijft de tijd van vijftig minuten te kort.

We zouden dan ook wenschen, dat voor iedere catechisatie vijf kwartier werd uitgetrokken, dus bijvoorbeeld: 7 uur „kleine meisjes“, 8.15 uur „kleine jongens“ enz.

Ook dan blijft het nog gewenscht, de groote jongens steeds te nemen op een laatste uur, opdat er bij hen gelegenheid zij den tijd wat te rekken, indien er vragen gedaan worden, die de moeite van breed bespreken waard zijn.

Nog een andere kwestie moeten we even afzonderlijk bespreken. Het is de kwestie van de wijze waarop dikwijls met de leerstof wordt omgesprongen.

Soms blijkt het ook, dat er altijd nog predikanten zijn, die de gewoonte hebben voor de volgende week „de volgende les“ op te geven, of „de volgende Zondag“, zonder dat deze „Zondag“ of die „les“ eerst kort is besproken. Zulk doen is in strijd met alle paedagogisch inzicht en met elken paedagogischen eisch.

Het verzwakt het leeren der kinderen ongemeen; het vergroot de kans van de jonge menschen de dingen te leeren met een geheel foutieve instelling tegenover den inhoud van het geleerde, en met een onjuist inzicht in de beteekenis van datgene, wat zij in hun hoofd zetten; merkwaardigerwijs blijft dan in de toekomst in den regel juist de foutieve instelling hangen.

Op elke catechisatie moet persé de nieuw te leeren stof van te voren worden besproken, kort en zakelijk, vooral ook de zinnen analyseerend; maar dan toch zoo, dat de jonge menschen, hoe kort de bespreking ook zij, erdoor in staat gesteld worden om een volgenden keer waarlijk hun les te kennen.

Die volgende week wordt dan het geleerde breedvoerig besproken. Eerst begripsmatig en dogmatisch.

Daarna toegepast op hetgeen de jonge menschen in de praktijk van hun leven zien en kennen, en tenslotte zoo, dat de jonge menschen bepaalde wilsimpulsen door het gehoorde ontvangen.

Ook dat laatste mag niet wegblijven.

Altijd opnieuw moeten we een beroep doen op de levenspraktijk van de jonge menschen.

Hun activiteit moet worden geprikkeld.

(Wordt vervolgd.)

J. W.

Over Kerkelijke financiën.

Eenige maanden geleden schreef ik in dit blad (Nrs. van 27 Juni 1930 en volgende weken) een viertal artikelen, waarin o.m. de vraag onder de oogen werd gezien (in de afdeeling III) of het gansch en al verwerpelijk is te achten, om, tot stuiting van den achteruitgang van de inkomsten der kerken en dus ook tot positieve verbetering van de financiële positie der kerken, op basis van het fiscaal vastgestelde inkomen van de leden der kerken te berekenen wat ieder lid naar verhouding zou dienen te betalen, een en ander behoudens veel correcties en met behoud van het alles beheerschend beginsel, dat wij onder ons

geen AANslag-systeem dulden, een aanslag waarbij eventueel de rechter te pas zou kunnen komen. Slechts een OMslag werd bedoeld, waarbij voor ieder de vrijheid blijft bestaan daaraan al of niet te voldoen, waarbij bovendien voor velen de zedelijke plicht zou bestaan om daarboven te gaan.

De lezers van dit blad hebben eenig recht te weten hoe de ontvangst van deze artikelen in onze kerkelijke pers is geweest. Nu stel ik voorop, dat ik niet zooveel kerkelijke bladen onder de oogen krijg als b.v. een pers-schouwer. Ik moet mij wel beperken tot de onder ons bekende hoofdorganen. Vele van de bestaande provinciale en plaatselijke kerkbodes enz. ontgaan mij derhalve. Mocht dan ook hier of daar nog aandacht geschonken zijn aan de bovenbedoelde artikelen, zonder dat ze hier nader genoemd worden, dan is dit uit onwetendheid, welke met het vorenstaande is verklaard.

De bespreking in de kerkelijke pers is nog zeer gering geweest. Slechts in drie bladen vond ik de artikelen vermeld. Dit waren nog niet eens „hoofd-organen“; de kennismaking daarvan dank ik aan de toezending der bladen door vriendenhand.

Voor deze beperkte behandeling is een gereede verklaring te vinden. De afgelopen maanden toch hebben gestaan in het teken van de synode en van de vacaties. De eerste heeft in sterke mate beslag gelegd op de krachten der onderscheidene redacteuren, terwijl, in contradictie daarmee, de tweede factor de redacteuren en ongetwijfeld ook het publiek, in andere richting stuwde.

Mocht eventueel een verdere bespreking van de eerste artikelenreeks in onze kerkelijke pers nog geschieden, dan hoop ik, indien men mij die bladen wil toezenden, daarvan t.z.t. in dit orgaan verslag te geven, vanzelfsprekend onder het voorbehoud, dat de redactie alsdan nog ruimte daarvoor zal kunnen en willen afstaan.

De drie organen, waarin ik minder of meer aandacht aan de bovenbedoelde artikelen vond gewijd, waren de volgende: Friesch Kerkblad van 1 Augustus 1930, hetwelk zonder meer een der artikelen overnam. Dit blad onthield zich van elk commentaar. Het tweede orgaan was: Schiedamsch Kerkblad van 30 Augustus 1930, waarin Ds C. v. d. Woude een drietal artikelen schreef, vrijwel voorname met plaatselijke reflexen; de bovengenoemde Reformatie-artikelen zijn slechts als aanloop gebezigd; de inleiding van Ds v. d. W., waarin hij de Reformatie-artikelen citeert, is vriendelijk van aard; tot de kern van de Reformatie-artikelen komt hij, althans in het evengenoemde kerkblad, nog niet.

Wel doet dit de: Kerkbode van de Gereformeerde Kerk van Amsterdam-Zuid, het derde der bladen, waarin ik een bespreking vond. In een tweetal artikelen, voorkomende in de nrs. van 10 en 17 Augustus 1930 wijdt de heer (G.) v. Kerkhof onder den titel „Kraakporcelen“ een uitvoerige en de kern van de kwestie direct aangrijpende verhandeling aan mijn artikelen. Na een objectieve resumptie van het geheel dier artikelen, stelt hij zichzelf dan voor het antwoord op de vraag, of nu de gedachte, in de Reformatie-artikelen ontvouwd, al dan niet instemming verdient. Zijn antwoord voelt men reeds uit den typeerenden titel. In het kort gezegd: de heer van Kerkhof meent tot de consequentie van een OMslag niet te moeten besluiten. Hij is van oordeel, dat in het algemeen de „gemiddelde Hollander“ zich verzet tegen een steeds verder bekend worden van zijn inkomen en dat in het bijzonder een kerkeraad met die gevoeligheden moet rekening houden; dat ook het gevaar niet denkbeeldig is, dat velen, die thans wellicht meer doen, zich dan zullen richten naar en beperken tot het omslagcijfer en dat al tezamen toch de gedachte van de vrijwilligheid zou worden geschaad. Wel wil de heer van Kerkhof de belasting-gegevens (zij het op andere wijze verzameld dan door mij voorgestaan) binnenskamers gebruiken: 1e om de draagkracht der gemeente beter te beoordeelen; 2e. om ook het schema, hetwelk men als leidraad aan de leden der gemeente aanbiedt, op betrouwbaarder basis dan thans geschiedt, te kunnen opmaken. Deze laatste denkbeelden waren ook in de Reformatie-artikelen opgenomen. Men ziet dus, dat de heer van K. wel een groot eind meegaat, doch den laatste stap, door mij aanbevolen, welke dan ook inderdaad wel een heel groote stap is, nog niet wil zetten.

Om ook aan de artikelen van den heer van K. volle recht te doen wedervaren, worde hier zijn conclusie overgenomen:

„Ieder moet tenslotte geheel op eigen gelegenheid beslissen en met zijn besluit vrede kunnen hebben. Dat kan met innerlijken strijd vergezeld gaan en er zullen allicht niet zoo weinigen zijn, die telkens gedrongen worden zich ten deze opnieuw aan den eisch des Heeren te toetsen. Laat dat dan zoo blijven en druk het niet weg door een biljet van omslag. Zelfs als het onverdeelde instemming vindt, is het nog niet goed, omdat er een mechaniseerende strekking in ligt en het tusschen God en de ziel de rekensom schuift.“

Ik wil op dit oogenblik nog geen polemiek voeren tegen den heer van Kerkhof. Wellicht kan dit later nog beter wanneer mogelijk meer stemmen hebben geklonken. Slechts wil ik, na mijn waardeering te hebben uitgesproken voor de sympathieke wijze,

waarop d
de aanda
Te (en
citat): tu
altijd de
of wij oo
rekensch
wel tegen
een mensc
ander mes
het begin
2e. Op
spreking
den kerke
den geest
kort steer
ontkomer
cien ku
antwoor
gedachte
belasting
Vermoe
belangste
ten. Laat
ook over

Na der
dien ik
het verb
christelij
ste werk
men, „
verhaal
landsche
gegeven

Het n
reeds va
novellen
Moeilike
ook' en
's levens
roman,
„De Re
keeren“
lijvige r

Zelf h
van dit
den heer
zijn reed
„Christe
dus, om
niet bel
stuk te

„Het
den titel
in dit le
met een
wisch e
geving
is, maar
het leed
komt, de
afkeerde

Joost
God afg
hoogte
zaken;
hen zijn
is getro
een goe
zicht. D
reden t
kingen
ergste i
lijke ric
die eers
dood va
zijn bod
den eig
door ee
stoel, m
het geb

Dan I
gaat na
zeerd is
lieftad
Roomsc
wankele
opbouw

Maar
tot een
komst i
doel.

Wat
nu doe
Die zie
dige li
schrijft
die in
weggetr

Grav
LIT

G. S

Na der

dien ik

het verb

christelij

ste werk

men, „

verhaal

landsche

gegeven

Het n

reeds va

novellen

Moeilike

ook' en

's levens

roman,

„De Re

keeren“

lijvige r

Zelf h

van dit

den heer

zijn reed

„Christe

dus, om

niet bel

stuk te

„Het

den titel

in dit le

met een

wisch e

geving

is, maar

het leed

komt, de

afkeerde

Joost

God afg

hoogte

zaken;

hen zijn

is getro

een goe

zicht. D

reden t